

J E L E N K Ö R.

16. szám.

Pest, szombat. Február. 25.

1832.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (előléptetés. Pesti törvénytulók táncmulatsága. Szepes vármegyei gyűlés. Maros Széki megyegyűlés a' székely nemesség szavazása ügyében). Anglia (alsó 's felső parlamenti dolgok). Franciaország (kereskedési szövetség Tunisszal 's Guatimalával. Parlamenti tanácskozás. A' négyrendű kormány budgetei). Spanyolország. Portugália (D. Pedro manifestuma, 's madeira felzendülte). Oroszbirodalom. Svéczia. Krakó. Görögország. Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Koronás Fejedelmünk Január. 12iki legfentebb határozata T. Bujanovics Erneszt urat, eddigi magyar udv. kamarai conceptualis practicanst a' fiumei kir. kormányhoz tiszti. Concipistává nevezi.

Február. 21ikeig hazánkban már 524,718 lepett meg a' cholera, elhalt közülök 229,040; felgyógyult 285,717, 9461 pedig még most is gyógyul.

Pest. Februárius 21kén. A' magyar kir. egyetem orvosi nevendékeit követve ugyan azon egyetem törvénytulóji az idén legelőször önköltségiken táncmulatságot adtak a' hét-választónál tegnap olly csínnal, izlés-sel és szellemmel, melly a' mívelt magyar nemes ifjut nagyon kedvessé, szeretetre méltóvá teszi. Az ifju házi gazdák, kiknek kérelmekre a' háziasszony tisztét gróf Cziráky Antalné Ó Exc. mint a' magyar kir. egyetem Elölülőjének nagy kegyességü hitvese méltóztatott elfogadni, mindent elkövettek a' hely, muzsika, rend és frisitők tekintetében, a' mi számosan összegyűlt minden rendü, szerfelett diszes vendégeiknek kéjökre 's mulattatásokra szolgálhatott. A' bált, mint várni leheté, 12 ifju ékes magyar táncza nyitá meg, 's ebben ismét igazolva találtuk azt, mit a' magyar tánczról Berzsényink olly lelkesen mond:

A' magyar egy Pindár, valamerre ragadja negéde

Lelkesedett tüzzel nyomja ki indulatit.

Titkos törvényit mesterség nem szedi rendbe,

Csak maga szab törvényt 's lelkesedése határt.

Elhunyt Palotai gróf Frimont János, Antrodocci Herczeg, lovassági General 's a'

nagymélt. udvari hadi Tanács Elölülőjének holt tetemei Bécsből Palotára szállíttatván, azok illó gyász tisztelettel mélt. 's főtiszt. Laicsák Ferencz, nagyvárad Megyés Püspök ur által e' f. e. Februar. 10én az Uj-Palotai diszes egyháznak (mellyet a' megboldogult ritka izlésre számos költséggel építete) sirboltjába tétettek nyugalomra. Béke honosult hős vezérünk hamvadó maradványinak!

Lócsé Febr. 16kán: Szepes vármegyének e' hónap 9dik 's következő napjain tartott közgyűlésén több fontos tárgy fordult elő. Eleinte mingyárt küldöttség nevezetett ki, melly első Alispánunk vezérlése alatt jövő Mártzius Isójén Ó cs. k. Felségének 40 esztendő országlása tekintetéből ezen megye jobbágyi örömdvezletét Bécsbe viendi meg. — Minekutána továbbá Ó Felsége az ifjabb király a' koronázásbeli ajándék egy részét az inségeskedő népnek szentelé, kérdés támadott annak kiosztogatásáról; némelleyek a' cholera-ban megholt adófizetők árváinak ohajták adatni azt, de a' többség abban állapodott meg: hogy Ó Felsége királyi kegyelmének állandó emlékeül egy magtár-állításra fordíttassék az, mellyből minden tavaszkor az adófizetőknek vetnivaló élet kölcsön adassék olly feltétel alatt, hogy azt őszkor térítsék meg 's így a' raktár mindig épségben maradjon. — A' tavaly néhány helységben megbontakozott köz bátorság helyre állítása 's más illy sajnos eshetendőségek megelőzése végett különös küldöttség rendeltetett 's egy uttal ez okból is Ó cs. k. Felsége megkérte: méltóztatnék az 1808diki törvényczikkely értelméhez képest a' Nemességnek fegyverből gya-

koroltathatását megengedni. A' nemesi pénztár holmi előfordulható szükségei pótlására 15 ezer váltó forintot a' megyebéli egyházi 's világi Nemesség saját erszényére rótt, — ezen kívül az itt fekvő katonaság számára számos szabad ajánlások tétettek. — Az adózó népen könnyebbíthetés végett nagy lelkü 's magyar szívü Főispánunk M. Gróf Csáky Károly ur figyelmezteté megyénk Rendeit a' vontatás (forspontozás) terhére, melly hosszas vitásra nyújtott alkalmat. — Megismértetvén továbbá az is, hogy a' közadó igazságos felosztatása (repartitioja) egyik fő eszköze az adózó népen segítésnek, elhatározatott: hogy mihelyest a' mostani nádori összeírás (palatinalis conscriptio) tökéletesen elkészül, ezt alapul véve egyenlítettessenek el az ugy nevezett porták a' megye négy járási között 's így a' járások közötti idomzat (proportio) elintéztetése nem fog többé az ugy nevezett dicalis conscriptiótól függni! — Mind ezek örvendetes jelei annak, hogy az adózó nép sorsabeli javítás itt is foglalatoskodtat minden jó hazafit. Febr. 12kén szeretett Királyunk születésnapja itt is fényel ünnepeltetett a' cs. k. katonaság, a' megye Rendei 's városi Tanács jelenlétében. A' szepesi Püspök, M. Béli József ur ez alkalommal a' Wasa nevet viselő magyar gyalog ezred nevelőházát 50 forinttal ajándékozta meg. Főispán Ő Nga pedig mind a' katonatiszti kart, mind az öszvegyülekezett Nemességet megvendéglé, estve pedig fényes táncmultság volt, hol szeretett Királyunk képe rózsa-füzérekkel koszorúzva tündöklött a' táncsteremben.

Nevezetes még az is, hogy a' magyar nyelv előmozdítása tárgyában különös állandó biztosság rendeltetett a' m. Megyés püspök előlülése aiatt.

Erdélyből Maros-Vásárhelyről ezeket írják: A' nemes Maros Szék Megyegyülésében (marcalis congregatio) azon kérdés támadván: van é a' Székely-Nemesnek személyes szavazásra jusa? vagy talán csak helységeket illet ezen jus, még pedig olly

megszorítással, hogy csak követeik által szavazhassanak? A' haza köz javát nem vagy félre ismerők, avagy pedig mellék szempontok miatt azt ismerni nem akarók minden történeti igazság ellenére egy illy nevezetes just csonkítani 's korlátozni szándékoztak; de csakugyan szavazásra kelvén a' dolog és sokkal több lévén a' Jók 's haza és igazság-szeretők száma, szózatok többsége által a' Székely Nemzetnek ezen nyolczszázados jusa diadalmaskodott, azonban a' kérdés vagy inkább kétség-támasztók ellenmondásokat (protestatio) tulajdon neveik aláírásával a' Megye jegyző-könyvébe iktaták. —

A N G L I A.

A' király Febr. 5ikén Londonba megérkezett (Brightonból) 's ugyan az nap titkos tanácsot tartta, mellyben Hobhouse ur a' szokott hivatali esküvést letevé. Estve cabineti tanács tartatott huzamos négy óráig.

Hobhouse urat Westminster újra képviselőjének választá.

Az alsó ház Febr. 3iki ülésében jelenté a' ministerium, hogy a' scott reformbillt minélelőbb előterjesztendi. Vivyan ur csudálkozott, hogy a' ministerium a' belgahollandi szerződést már előadá (Február. 2kán), holott még azt az illető felek sem erősíték mind meg. Van e remény ugymond, hogy a' többi más hatalmasság is megerősítendi, 's szándékozik e Anglia 's Franciaország minden czikkelyeit Hollandia részére is szintegy biztosítani, mint Belgiuméra? Lord Palmerston felelé: hogy a' még be nem érkezett megerősítések a' szerződés erejét semmikép sem csonkítják meg, hogy egy olly szerződésnek, mellyet Europa souverainjei meghatalmazottaik aláírtak 's Anglia elfogadott, kötelező ereje van minden illető félre nézve, hogy azon még elmaradott megerősítések kétség kívül elérkeznek, 's a' biztosításra nézve különbséget kell tenni a' kezesség és biztosítás között. Kezesség által szavát adja a' nemzet, hogy valamelly czél elérésére mindent elkövet; biztosítás által kötelezi magát azon czél

megy
lala

Irl
a' cat
kötel
mal,
ajánl
sára
dassa
urak
let 's
lokra
cipiu
bará
ne l
meg
geire
tekin
juk,
nak
gállh
F

só h
erős
lenn
28ik
sem
Ezu
olly
vita
bill

A
her
200
tan
Gr
ból
kat
kér
mir
ba
ne
tes
(g
bea
ma

megvalósítására. Itt csak az előbbent vállalá magára az angol nemzet.

Irlandba katonaság küldetett, melly mind a' catholicus, mind a' protestans népségtől köteles a' fegyvert elszedni. Ez alkalommal, mond a' Courier, némellyek azt hozák ajánlatba, hogy a' nyugtalanság lecsilapítására némelly engedségek (concessiók) adassanak, jelesül O'Connell és Shiel urak (a' catholicus rész, nagyobb képviselőt 's unio felbontása fő szószólóji) hivatalokra emeltessenek. Shiel ur elvei (principiumi) isméretesek, mond a' Courier, ő barátja Irlandnak 's nem zenebonás; O'Connell ur ugyan igen is az (zenebonás), de meg vagyunk győződve, hogy Irland inségeire, mellyeket önmaga támasztott, ő sem tekinthet szánakozás könnyei nélkül. Ohajtjuk, adassék neki alkalom, hogy hazájának mint igaz jóakarója sikeresebben szolgálhasson, mint eddig lázítás által szolgált.

Februárius 6kán jelenti Vivyan ur az alsó házban, hogy ő a' még egészen meg nem erősített belgahollandi szerződést tökéletlennek tartván, ebéli indítványát Februar. 28ikaig, 's ha a' közös megerősítés ekorigsem jövend meg, még továbbig halasztja. Ezután az utolsó évnegyedi bevételek felett olly hosszús, de nem nagy érdekű, financiai vitatások támadtak, hogy ez nap a' reformbill sem jöhetne szóba.

A' felső ház Febr. 7iki ülésében Sussex herczeg ismét egy új kérés levelet nyujta be 200 aláírt orvos nevében, kik az anatomia tanulásának könnyebbitését kérik. — Gróf Grey több más kérelem mellett egy Irlandból jöttet nyujta be, melly az egyházi adókat illető törvény változtatását kívánja. E' kérelemre azt jegyzé meg a' minister, hogy minekelőtte a' ház annak tárgyát vizsgálatba venné, mindenek előtt arra ügyeljen, nehogy a' fenálló törvények sértessenek meg. (Halljuk!), ezért is ő (gróf Grey) szükségesnek találja egy bill beadatását, melly által e' törvények hatalma megerősítették. (Halljuk! Halljuk!)

Erre azt jegyzé meg Gróf Wicklow, hogy ha a' nemes gróf, ki a' kormány elején áll, most kifejtett szándékát már előbb kimondja, ebből Irlandra nézve sok jó következés háramlott volna. Londonderry marquis dicséri azt, hogy a' kormány igyekszik Irland mostani rosz állapotjának véget vetni. Lord Plunkett is örül, hogy az ország mind inkább hajlik az irlandi dézmák iránti törvények támogatására. Irlandban, fájdalom, nem hittek kevesebbet mint hogy a' kormány az irlandi egyházi birtok 's jövedelem iránt megsemmisítési szándékkal van. Gróf Aberdeen a' belgahollandi ügyben azt kérde, megtartatott é a' még csak résznyire megerősített szerződés előterjesztésében a' törvényes forma? mire gróf Grey csaknem ugyan annyit 's azt felelé, mit lord Palmerston ugyan e' tárgyban az alsó házban monda (lásd feljebb.)

Egy lizaboni levél a' Courierban Portugália fenálló erejét 39,970 emberre teszi, kiknek fele rendes (Linien) fele gyakorlatlan katonaság (Miliza). Ugy látszik nagy bajjal járt ezen erőnek a' fővárosba gyűjtése; sok katona nem akart menni, 's katonásan kelle őket megfenyíteni. De a' portugáli katonát roszul tartják, 's roszul fizetik; az egész seregből alig kap 7000 ember elég ruhát 's élelmet. Egy csapat barát gyült fel a' fővárosba, kik a' katonák lelkét ugyan csak gyurják dom Miguel részére. Az erőltetett kölcsönből nem kapott be a' kormány 57,000 font sterlingnél többet, ez is csak Lizabonban gyült. Biztosság nevezte-tik ki annak megfontolására, mikép kell azokkal bánni, kik fizetni nem akarnak. Valami Pinto Basto nevű ur megirá a' kormánynak, hogy ha őt fizetni kinszerítik, üveg és porcelán kézműhelyével felhagy 's 300 embernek nem lesz kenyere. A' katonák minden felvigyázat mellett is szöknek. Szép ország, gyönyörű kormány!

FRANCZIAORSZÁG.

Franciaország Tunisszal kereskedési szövetségbe lépett, mint nem rég Guatimalá-

val. Az egész francia kereskedési politika Anglia ellen látszik szegülni, mivel ez számára gyártatlan terményeket nem szállíthat, hanem csak kézmű-portékát; minden iparkodása tehát olly tartományokkal leendő szövetségre irányul, mellyektől gyártatlan czikkelyeket várhat a' francia kéz dolgozta árukért cserében, annál inkább minthogy távolabbi fekvésök a' hajózást könnyebbítheti. A' kormány Senegalból Afrika belsőjével kíván közösülhetni, 's ismét egy expeditió törí fejét, melly a' Senegalból Dzsolibába vivő karaván-utat bátorságosítná, hogy így Tombuktut 's aranyban dús (aranydús) Bornut látogathassa meg.

Sikeretlenül emlegetik naponként Börsénken a' három hatalmasságnak a' conferentia határozatihoz járulását, ez mind eddig nem valósult meg, 's csak az angol reformbill elfogadtatása 's az azt sürgető ministerium jövendője biztos megállapodása után várhatni. Bizonyos hogy Lengyelország számos orosz seregtől van most is ellepve, 's csak a' gárda-osztály mozdult hazafelé. Ausztria is mindegyre fegyverben áll. Pruszia Franciaországot lefegyvereztető palást alatt erőt szaporít, 's a' hollandi király sem kevesíti 84,000nyi hadát.

Február. Sikan az igazságbudgetet vitatá a' követkamara. Portalis ur egy új törvénykezési rendszert fejtett ki 's roszalá az igazságosztály maga-viseletét a' népbáráti (egyesület) iránt, 's a' kormányét az utóbbi öszveesküttekre nézve. Dumont ur több nemü javítást kíván a' törvénykezés körül. L'Herbette ur a' királyi törvénykezések kevesbitését ajánlja, ugy szinte Gillon ur. Thouvenel panaszt tesz a' sajtó üldöztetése ellen. Nem lehet, ugymond, a' gondolatot ököllet verni, nem semmi tanítást (doctrine) bezárni. Az ilyen erőszak csak még erősb ellenállást támaszt. Ugyan ő panaszkodik a' st. Simonisták iránt mutatott bánásmód ellen. Az istentisztelet ugymond szabad lélekisméret dolga 's ezen szabadság itt megsértetett. Ő is a' restau-

ratiohoz hasonlítá a' jelen kormányt 's ajánlá végre a' ministeriumnak a' hadsereg állapotja javíttatását. Erre a' budget általános vitatása bérekesztetett. Következett a' külön czikkelyeké.

Abbé duc de Montesquiou az akademiának 's a' pairkamarának (kilépett) tagja Febr. 6. Cireyben megholt.

Páris és Lyon az ország két legnagyobb várasa legtetemesb őrsereget is tart, tetemesbet most, mint valaha. Párisban 60,000 gyalog, 24,000 lovas fekszik, Lyonban mindöszve 25,000 fegyveres. Azon külső és belső ellenség ellen szolgálható erősítések, mellyek ezelőtt Parisban kezdődtek, ott most szűnnek, de annál szorgosabban tétetnek Lyonban.

A' Február. 2iki öszveesküdtek között van Poncelet varga is, ki magát a' juliusi zendülés alatt jelesen viselte 's a' juliusrendet kapá. Csizmájiban 14,000 frankot találtak, nála (többeknél is) főkulesokat, mellyek a' Louvre és Tuilleriák (királyi paloták) kert- és egyéb ajtajihoz szolgáltak.

A' Temps egybehasonlítja a' jelen század most folyó első felében Franciaországban volt négy rendü kormány budgetjeit. I. köztársaság. Három Consul. 1801. 115 megye 8 minister. Minden költségek (esztendő alatt) 501 millio 500,000 fr. országos adósság 66,000,000. II. Császárság. Napoleon. 130 depart. 11 minister, öszves kiadás 960 millio frank. Adósság (Holland 36 millió-jával együtt) 148 millió. III. Restauratio XVIII. Lajos. 1821. 86 depart. 7 minister költség 875,170,000 fr. adósság háromszáz tizenhárom millió. IV. Lajos-Filip Francziák királya 's igazított charta. 1831. 86 depart. 8 minister. Költség 1,233 millió. Adósság 340 millió. Azt kérdi még a' Temps mikor lesz már a' budget-feletti vitatásoknak vége! 13 fejezethez (capitel) három hét kellett, még 113 fejezet van hátra. (Hát aztán? Mi köze ehez az újságnak?)

Nem csak Magyarországon van mocsár.

Franciaországban még közel 500 négyszeg mértföldnyi posványa van. Igaz, hogy nálok hamarabb száradnak a' mocsárok; ottan több a' meleg.

SPANYOLORSZÁG.

Madridi Január. 29diki tudósítás után írják berlini levelek, hogy azon spanyol hadi erő, melly a' portugáli szélekre most van gyülekezőben 's mellynek majd szükség idején don Miguelt kell segíni, 50,000 emberre tétetik. De ez igen sok, mondják a' Berliniek; ama' vigyázó sereg nem lehet több 30,000 főnél, ha csak a' kormány több tartományt egyedül a' királyi vállalkozottak őrizetére nem akar bizni. Alaptalan azon hír, hogy don Carlos infant fogná magát a' sereg vezérévé neveztetni.

PORTUGÁLIA.

Párisi újságok szerint Bragançai herczeg Dom Pedro O Felsege következő nyilatkozatványt (manifestumot) bocsáta közre flottája elindultakor:

„Az elsőszülöttség jusa 's a' monarchia alaptörvényi által, mellyeket a' Carta de Lei szintegy mint az 1825beli November 25iki örökös határozat (edictum) magában foglal, dicsőült atyám, a' király után Portugália királyszékére hivatván, engem Portugália királyának minden hatalmasság forma szerint megismért, meg a' Portugál nemzet is, melly hozzám Rio de Janeiroba a' status három rendei képviselőjiből álló küldöttséget utasíta. De mindenkor annak ohajtatától lelkesülve, hogy mind a' két félföldi alattvalóim javát legnagyobb áldozatokkal is biztosítsam, 's elváltok óta a' két ország között szerencsésen felállott barátsági viszonyt a' két korona történetképi egyesülete által ugyanazon főn veszélyeztetni nem akarván, arra határozám magamat, hogy Portugália királyszékéről leányom, Donna Maria da Gloria, részére lemondjak, 's ez most hasonlóul minden hatalmasság 's a' Portugál nemzet által uralkodónak megismértetett. Midőn e' lemondást már végrehajtani szándékoznám, érzésem 's köteles-

ségem szülőföldem 's a' nekem hűséget eskütt nemes Portugál nemzet iránt arra ösztönzének, hogy dicső elődöm IV. dom Joao példáját követvén, uralkodásom rövid idejét a' Portugál nemzet régi jusiai 's váltságiba visszahelyezésére használjam 's így azon kötelezetéseket töltssem be, mellyeket dicső emlékezetű felséges Atyám 1823beli Május 31ki hirdetévénye (proclamatio) 's az 1824beli Junius 5iki Carta de Leiben felvállalt. E' végre 1826 Aprilis 29ikén Portugáliának constitutionalis chartát adtam, mellyben a' portugáli kormányzás régi formája 's az ország polgári alkotmánya tettekpen megerősítettnek. Hogy ezen charta az ország (monarchia) alaptörvényinek igaz megerősítése 's következése legyen, mindenek előtt atyáink legszentebb vallásának a' legünnepélyesb védelmet 's legmélyebb tiszteletet biztosítam; megerősítém az uralkodási öröklést illető törvényt a' Lamegoi Cortes (ország rendei gyülekezete 's magok a' rendek) minden záradékival; a' kamarák egybehivatása időszakát meghatároztam, ugy a' mint az már előbb V. dom Alfonso 's III. dom Joao királyok alatt szokásban volt; megismerém a' régi portugáli kormány essentialis (lényeni v. létedelmi) alapszabásit, azt t. i. hogy országos két törvényt csak a' Cortes együtt munkálkodása 's befolyása alatt hozhatni, az adó és kincstár számadási egyedül a' Cortesben 's azon kívül soha sem határozhatnak el; végre azt rendeltem, hogy a' papság és nemesség rendei, mellyek az ország egyházi és világi Nagyaiból állanak, ezenül egy kamarába egyesíttessenek, minthogy a' tapasztalás már kimutatá azon károkat, mellyek a' két rend külön tanakodásiból származnak. Ezekhez még némelly határozatokat csatoltam, mellyek egyetemben a' nemzeti függetlenséget, a' királyi méltóság tekintetét, ugy szinte a' nép javát és szabadságát mind inkább megerősítenék. Ohajtván továbbá, hogy ezen jótétek a' kiskorúság veszedelmes változatossági 's többféle roszaitól mentek legyenek, jónak találtam

további megállapításokat az által, hogy királyi leányomat egy olly portugál herczeggel kötém egybe, kinek mind vallási mind nemzetségi tekintetekből természet szerint inkább mint más akárkinek hajlania kelle mind azon uj javítások tökéletes megvalósítására, mellyekkel én a' portugál nemzet boldogságát előmozdítani reménylem. Mint atya örömet kecsgettem magam azon meggyőződéssel is, hogy az én magas rokonom, ama' jóságos monarcha, kinek udvarában akkor a' herczeg mulatott, méltóvá tevé őt felfogására ama' bizodalom egész szentségének, mellyet testvérbátyja helyez benne, midőn szeretett leánya teljes jövendőjét kezeibe tevé. Ez volt oka, hogy választásom dom Miguel infantra esett; szerencsétlen választás! mellyet velem együtt olly sok ártatlanul feláldoztatott sirata meg, 's melly a' portugáli történetekben a' legszerencsétlenebb időszakok egyikét jelelndi ki! — Dom Miguel infant minekutána nekem, mint természetes souverainjének 's a' constitutionalis chartának, mint portugál alattvaló, hűséget esküdött, minekutána tőlem Portugália, Algarvia 's az ezekhez csatolt birtokok regensi méltóságát megkérte, mellyet én neki közönséges Helytartó czimmal az 1827beli Julius 3iki rendelés által valóban meg is adtam, magas hivatalát gyakorlani el is kezdé 's a' constitutionalis charta fentartására, ugy mint én azt a' portugál nemzetnek adtam, nem különben a' korona átadására, mihelyest II. Donna Maria királyné érett korra jutand, önkényt megesküvék: olly tettet követett el, mellyre hasonló környülállások között nincs példa. Azon ürüggyel, hogy egy olly kérdést, melly sem de iure sem de facto (tett- és törvényleg) kétség alatt nem foroghata, döntessen el, megszegvén a' constitutionalis chartát, mellyre csak épen most eskütt meg 's visszaélvén az általam rá ruházott hatalommal, összehívá az ország három rendét felette törvényszegő 's csalárd móddal, 's megtapodva a' tekintetet, mellyel Europa

Souverainjei iránt, kik leányomat II. Donna Maria királynét megismerék, tartozott, azt hozatá az ugy nevezett követek által, kik hatalma 's befolyása alatt szólottak, határozásul, hogy őreá, nem énréam kelle IV. dom Joao halálával Portugália koronájának szállani, 's el kezdé bitorlani a' thront, mellyet én hite 's védelmére biztam vala. A' külső hatalmak azzal mutaták a' lázadás ezen neme iránt borzalmokat, hogy képviselőjüket a' lizaboni udvartól azonnal elhívák; az én (mint Braziliának császári) meghatalmazottim Bécsben és Londonban 1828 Majusa 24ikén 's Augustusa 8ikán két ünnepélyes (solemnis) protestatiót bocsátának közre minden sérelme ellen az én 's leányom öröklési jusainknak, az önkényti szabad tetszésemmel adott 's Portugáliába törvényes uton bevitt rendezkedések (institutiók) megsemmisítése ellen; törvénytelen 's csalárd öszvehivatása ellen ezen ország előbbi rendeinek, mellyek mind hosszú elidülttség (praescriptio, Verjährung), mind az általam adott institutiók erejénél fogva megszüntenek, ugyszinte az ugy nevezett országos három rend végzése 's azon okok ellen, mellyeken ők e' végzést alapíták, végre és főképen hamis magyarázata ellen a' Lamegoi Cortes egyik régibb 's 1642ben September 12ikén költ másik törvényöknek, melly utóbbit IV. Dom Joao a' három rend sürgetésére 's a' Lamegoi Cortes nevezett törvénye megerősítése végett bocsátott vala ki. E' protestatiókat bepecsétlé azon sok, rendületlen hűségű áldozatok vére, mellyek csaknem naponként mészároltattak le. Minekutána már az erőszak és törvénytelenesség útjára tért a' herczeg, ki magát illy kárhuzatos bitorlásban tette vétkessé, megállapodni többé nem tudott 's keményebb nyomást szenvedtete a' szerencsétlen Portugálokkal, mint nép valaha szenvedé.

(Folytatjuk.)

A' spanyol kabinet Január. 31ikén költ madridi levelek után az angol 's francia kormányzékhez ismételve utasítá abbéli

hivatalos határozatát: hogy Don Miguel segedelmére sietend, mihelyt Don Pedro Portugáliára üt, 's így kénytelen lesz nem ügyelni Perier 's Grey ministerek figyelmeztetésére, hanem kötelességét 's érdekeit tekintve szövetségese ügyét pártolni. Lizabonban csupa hir volt eddig 's az is kétes, hogy Madeira szigete felzendült 's Dom Pedrot fejének kiáltotta; de való már most 's bizonyos egy épen onnan érkezett angol hajó hozta tudósításnál fogva. A' lázadást egy Lizabonbul nem rég oda költözött ezredosztály eszközlé, 's a' szigeti katonaság nagyobb része bajtársinak segéd kart 's meg-egyező kezet nyujta.

OROSZ BIRODALOM.

Az orosz 80 ezer embert hagyta Lengyelországban úgy eltelepítve hogy azok egy intéésre összegyűlhessenek 's bár csorbát szenvedett is az utóbbi háboruban, de nagy munkával ismét helyre van pótolva ereje. Lassan lassan megtér ugyan a' lengyel béke; de valyon megtér e a' régi alkotmány is? a' nemzeti kokárda eltiltatása 's a' vitéz rendeknek az orosz birodalmiakhoz csatoltatása nem vigasztaló remény-jel jövődjökre. A' hazájokba tért lengyelek nem bünhösznek ugyan lázadásokért, de Paskevichnek egy Január. 15iki hirdetménye szerint orosz seregek közé vegyítettnek 's Kievebe parancsoltatnak.

Az oroszoknak számos rendelkezései a' nevedő lengyel sarjadékok tárgyazzák, 's nem csak az elesett tiszték árváji szaporítják az orosz nevelő intézeteket, hanem az ezekre nem szorult birtokosb lengyel fiúk is oda parancsoltatnak kesergő anyjok öléből. Melly rendszabás azonban lenginkább az ó lengyel tartományokra hat szigorúl ki.

Pétervár 1831iki 448,221 lakosi közül 1924 pap, 42,901 nemes, 45,829 katona, 6800 kereskedő, 44,393 polgár, 11,795 mestermember, 117,426 földmivelő, 63,119 szabad állapotú, 98,098 szolga, 2,911 Ochta külvárosi, és 13,035 külföldi. Temploma van 179, 2,654 kő, 's 5,330 faháza, és 187 gyára (fabrikája).

A' porosz statusujság szerint Paskevich Pétervárába utazott a' Lengyelország új elintéztetését illető tanácskozásbeli részvételre, honnan azonban nem sokára visszatér. Witt addig helytartója.

A' Január. 27iki hírek szerint Lengyelország 4 kormányszékre fog osztatni, 's köz országgyűlés helyett ezután tartományi gyűléseket nyerend. Így külsőleg önállását megtartaná ugyan, de középponti igazgatása Pétervárótt lenne.

SVÉCZIA.

Tudtára esvén a' kormányznak, hogy az éjszakai tartományokban éhség mutatkozik, azonnal mintegy 150 óranyi messzeségre, szekerem 60,000 leves-szabatnyi (portio)-ra kívántató dara, burgonya (pityóka, földialma, kolompér) és hus küldetett fel, 's e' küldeményt mind addig folytatják, mig Finnlandból, honnan a' bevitel szabad, gabona nem érkezik.

Jan. 26. a' király születésnapján, üllötte a' földmivelő társaság, mellynek az ország annyi jót köszön, felállítatása (Jan. 26. 1813) évnapiját. Jelenvolt ez ünnepelésen a' koronaherczeg is.

K R A K Ó.

Szabad Krakó városának igazgató tanácsa a' következő hivatalos tudósítást tevő közönségessé Jan. 30: „A' három véd hatalmasság követői tudtára adák a' kormányzó tanácsnak, hogy ők illető udvaraik által fel vannak hatalmazva a' béke és rend fentartására e' birtokban, 's hogy a' védő hatalmasságok mindenike egy csapat katonaságot állított fel a' köztársaság határán, mellyek vezéreinek meghagyatott, hogy a' meghatalmazottak felszólítására tüstént nyomuljanak elő, 's azok kívánságaik szerint cselekedjenek. Az igazgató tanács tehát bizodalommal hiszi a' polgárokról, hogy polgárerényök maga elegendő lesz a' nyilvános béke 's bátorság biztosítására, az idegen sereg távoltartására 's megmutatni azt, hogy Krakó polgári méltók azon szabadságokra, mel-

lyekben őket a' legfőbb udvarok atyai figyelme 's védelme részelteti."

GÖRÖGORSZÁG.

Görögföldi újabb tudósítások szerint itt folyvást egyenetlenségek uralkodnak. A' rumeliota pártnak feje Coletti, kihez állott, mint mondják, Maurocordato is. Ezek az Jonok vagy Joniabeliek (kik most a' status főbb tisztségeit viselik) elmellőztetetését, jelesül gróf Capodistrias Ágoston, a' volt hadminister Rhodios és Metaxa urak eltávoztatását sürgetik. A' nemzeti gyűlésnek kormányal tartó töredéke Naupliában folytatja üléseit 's három tagból álló biztosságot nevez ki új alkotmánykidolgozásra. Church generalis az ellenkezőkkel Megarában van.

ELEGY HIREK.

1831ben Europa fegyveres katonasága 3 milliónyi volt; 600,000rel több tehát az 1820ikinál, de csak a' juliusi napok óta, 's az is leginkább Francia, Austria, Belga, Porosz, Nápoly, Sardinia, Holland, Német-szövetség 's Spanyolországokat illeti.

A' Pápasereg Zamboni ezredes vezérlése alatt Február 4ikén szállotta meg Ravennát 's lakosi tapssal fogadják.

Az Oraniai herczeg mint generalissimus kiadá parancsul, hogy minden szabadságos katona Martius Isójeig ezredéhez térjen vissza. Altaljában eleven mozgás és készület látszik a' hollandi tengeri 's szárazföldi seregnek. Mondják, hogy a' szabadsággal elbocsátott Tanulók csapatja is (Studentencorps) a' jövő Martius elején szolgálatba fog tétetni. Maga az Oraniai herczeg (Vilmos) 's testvére Fridrik Februar. 2-án a' főhadiszállásra Herzogenbuschba utaztak.

A' Sussexi Herczeg (az angol király testvére) a' felsőházban a' bonczoltatástól iszonyodó angol előítélet csökkentésére azon határozását is tudatá, mellynél fogva holta után önnön testét az anatomiai intézetnek rendeli ajándékol. Majd 40 esztendeig sanyalódott ugymond a' herczeg egy nyavalyában, mellytől mindazáltal szerencsésen megszabadult 's testének tudományos vizsgálata eszközül szolgálhat hason bajnak gyógyíthatékonyabbására.

Egy czári ukaz a' Libaui révet első rendű kikötők sorába parancsolja számíttatni.

A' Január. 29ik éjjelen Londonba érkezett hágai kurir hozta meg a' németalföldi király végszándékát, melly szerint előbbi határozásaitól semmi esetre sem térend el: a' háborut ohajtja kikerülni 's nem is fog ellenhatni támadólag; védőleg igen ha szükség kinszerítendi.

Mondják Boroszlóban álland őszve egy új Conferentia, mások pedig Aachenben rebesgetnek egy új Congressust, ez nem lenne tán felesleg a' mai időben midőn már közönségesen érzi azon hijányt kiki, mellynél fogva Európának természetibbleg kellene elintéztetnie, de előbb már a' belga kérdésnek szükség kifejlődnie, 's a' Francia északi határoknak elrendeltetniök.

Pénzfolyamat:

Bécs (Febr. 21kén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{7}{8}$ p. p.
— 4 pC.	— — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	184 $\frac{5}{8}$ — —
— 1821diki	121 $\frac{1}{8}$ — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47 $\frac{1}{2}$ — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — —
Bank-actiak v. részvények darabja	1120 — — —

A' gabonának pesti piaczi ára Febr. 24kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	133 $\frac{1}{2}$	126 $\frac{2}{3}$	120	Zab	28 $\frac{2}{3}$	28	26 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{2}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	50 $\frac{2}{3}$	49 $\frac{1}{3}$	46 $\frac{2}{3}$	Köles kása	120	—	—
Árpa	38 $\frac{2}{3}$	36 $\frac{2}{3}$	33 $\frac{1}{3}$	Kukoricza	36 $\frac{2}{3}$	34 $\frac{1}{3}$	33 $\frac{1}{3}$

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatatja Landerer.